

Instruks for sentrale råd i Norsk Sau og Geit

Gjeldende fra 01.01.2023

Generelt

Oppnevning av råd/utvalg

Styret i Norsk Sau og Geit (NSG) fastsetter instruks og peker ut rådgivende organ som styret og organisasjonen trenger for å utøve de oppgaver som skal løses. Dette blir gjort med hjemmel i lovene §11, pkt. h) der det heter at styret skal: *"oppnemne dei råd og utval som styret meiner er naudsynte. Det skal gjevast instruksar og rammer for arbeidet i råda/utvala og eventuelle budsjett". Rådene/utvalgene skal være rådgivende organ for styret, og kan være utøvende innenfor rammer gitt av styret.*»

Alle rådsrepresentanter velges/oppnevnes for ett år om gangen, og rådsmedlemmene kan sitte inntil 5 år. Styret i NSG oppnevner leder i rådene (unntatt Team ung i NSG som konstituerer seg selv) og leder kan da sitte i inntil 5 år (uavhengig av tidligere funksjonstid i rådet).

Instruksen skal gjøres kjent for representantene i det første møtet etter nyoppnevning.

Styrets mandat

Styret i NSG skal fremme saker for rådene, eller rådene kan selv ta initiativ til saker innenfor budsjettmessige godkjente rammer. Oppgavene skal generelt gå ut på å vurdere alternativ og gi faglige og begrunnede råd til styret og administrasjonen innenfor det enkelte råd sine kompetanseområder, og iverksette og gjennomføre arrangement, som er lagt til rådene i regi av NSG. Ved avstemming i rådene har lederen dobbeltstemme ved likt stemmetall. Rådene må følge de retningslinjene som er fastsatt i denne generelle instruksen.

Årsplan

Råd og utvalg skal utarbeide årlige planer med arbeidsoppgaver og budsjett for kommende år. Årsplanen godkjennes av styret i NSG og skal være lagt fram for styret innen 15. februar. Administrasjonen utarbeider budsjett for avlsavdelingen. Avlsrådet for sau og Fagrådet for geit gjøres kjent med ferdig budsjett og lager plan ut ifra dette. Årsplanen skal vise til aktiviteter som skal dekke arbeidsoppgavene gitt i instruksen.

Saker med særlig viktighet for organisasjonen skal behandles i styret i NSG. Rådets oppgave i slike saker er å fremlegge sin faglige vurdering for styret. Dette gjelder saker av prinsipiell karakter, saker med stor politisk innvirkning på organisasjonen og saker med økonomiske konsekvenser for organisasjonen. Dette er saker styret kan høre i organisasjonen. Andre saker som høres direkte fra rådene skal til fylkeslagene med kopi til styret.

Innkalling/referat/protokoll

Innkalling skal sendes råd/utvalg med varamedlemmer, og legges også ut på NSG sine hjemmesider senest innen ei uke før fastsatt møte.

Referat skal være sendt til rådsmedlemmene innen 10 virkedager etter møtet. Rådet har 5 virkedager på å godkjenne referatet. Referat godkjent av rådet legges videre fram for styret i NSG til uttale før det blir endelig godkjent, senest 21 dager etter møtet. Saksframstilling skal følge referatet som legges fram for styret. Etter endelig godkjenning av referat sendes disse ut til fylkeslagene og legges ut på NSG sine hjemmesider.

Representasjon

Rådsmedlem oppnevnt av en region skal sørge for dialog med regionen vedkommende representerer. Alle råd skal i utgangspunktet ha et medlem fra styret i NSG. Styrets medlem har et særlig ansvar for å påse at styrets interesser er ivaretatt.

Styreleder og generalsekretær har møterett og talerett i alle sentrale råd.

Eksterne medlemmer i råd/utvalg har kun talerett og forslagsrett.

Habilitet

En representant skal i god tid før møtet ta opp spørsmål om egen habilitet med rådets leder. Leder kaller eventuelt inn varamedlem. Ved vurdering av habilitet til rådets leder skal nestleder lede habilitetsbehandlingen. Det er organet selv som avgjør spørsmålet om habilitet. Dersom rådets leder gjentatte ganger kommer i situasjoner der egen habilitet blir et spørsmål skal dette opp som sak i styret NSG for å vurdere leders egnethet.

Sekretærfunksjon

Det ordinære er at administrasjonen i NSG ved generalsekretæren stiller sekretærer for rådene. Sekretæren skal utføre vanlige sekretærfunksjoner som å forberede saker, møteinnkalling, protokoll og oppfølging. Sekretæren har, sammen med leder i rådet, ansvar for å påse at rådet følger vedtatte instruks.

NSG har følgende rådgivende organ:

1. Avlsrådet for sau
2. Fagrådet for geit
3. Utmarksrådet
4. Gjeterhundrådet
5. Ull- og klipperådet
6. Team ung i NSG
7. Markedsrådet

1. Avlsrådet for sau

Formål

Avlsrådet for sau skal gi råd til styret i NSG og initiere faglige spørsmål innen avl, avlsmetoder og avlsfaglig utvikling på sau.

Arbeidsområde/oppgaver

- Utarbeide og foreslå strategisk plan for avl (avlsplan).
- Vurdere egenskaper i avl og prioritere vektleggingen av disse.
- Vurdere og anbefale metode for å sikre avlsfremgang, f.eks. genomisk seleksjon m.m.
- Ivareta dyrevelferd i avlsarbeidet
- Ivareta smittevern i avlsarbeidet
- Faglig kontakt med raselag
- Gjennomgang av regelverk til kåring
- Gjennomgang av regelverk for ringene
- Oppfølging av ringene
- Kontakt med regioner
 - Sakslista til avlsrådet legges frem slik at regionsrepresentantene kan hente innspill fra egen region.
 - Innspill fra region skal tas opp til behandling i Avlsrådet for sau.
- Jobbe med forståelse for avl i, og kunnskapsformidling til, bredden av organisasjonen for å sikre minst mulig avlsmessig etterslep.

Rådsmedlemmer

Avlsrådet for sau har 11 medlemmer, alle (unntatt leder og representant fra styret i NSG) med personlig vara:

- Leder utnevnt av styret i NSG.
- Rådet velger selv nestleder blant de valgte regionrepresentantene.
- 1 representant fra styret i NSG.
- 6 medlemmer fra regionene:
 1. Region Øst: Østfold, Akershus, Hedmark og Oppland
 2. Region SørØst: Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder
 3. Region SørVest: Rogaland
 4. Region Vest: Hordaland og Sogn og Fjordane
 5. Region Midt: Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag
 6. Region Nord: Nordland, Troms og Finnmark
- 3 eksterne
 - 1 fra Nortura
 - 1 fra Kjøttbransjens Landsforbund (KLF)
 - 1 fra Norges Miljø- og biovitenskaplige Universitet, Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap (NMBU_IHA).

Valg av kandidater

Fylkeslaga i alle regionene med unntak av region SørVest utnevner leder m/vara i hver sin region, mens Rogaland Sau og Geit alene utnevner sin representant i region SørVest. Det blir ikke stilt noe annet formelt krav enn medlemskap i NSG og tilknytning til lokallag i eget fylke for rådsmedlemmene og vara fra regionene.

- Hvert fylkeslag i NSG foreslår 1 kandidat fra eget fylke til rådet etter innspill fra værringer og lokallag av Sau og Geit i eget fylke.

- Fylkeslaga av NSG i regionene presenterer sin representant for hverandre i egen region.
- Fylkeslaga av NSG i regionene velger sitt rådsmedlem blant de foreslåtte kandidatene i egen region.
- I regionene blir regionrepresentanten valgt ved at de enkelte fylkeslag av NSG har like mange stemmer i dette valget som fylkeslaget hadde ved siste årsmøte i NSG.
- I regionene hvor det er uenighet, og det spilles inn flere ulike kandidater, oppnevnes representanten av styret i NSG.

2. Fagrådet for geit

Formål

Fagrådet skal gi råd til styret og initiere faglige spørsmål innen avl, avlsmetoder og faglig utvikling på geit.

Arbeidsområde/oppgaver

- Utarbeide og foreslå strategisk plan for geiteavlen (avlsplan).
- Vurdere egenskaper i avlen og prioritere vektleggingen av disse.
- Vurdere og anbefale metode for å sikre avlsfremgang, f.eks. genomisk seleksjon m.m.
- Ivareta dyrevelferd i avlsarbeidet
- Ivareta smittevern i avlsarbeidet
- Jurdømming
- Avlsfaglig kontakt med raselag
- Arrangere fagsamling/fagmøter
- Innspill til jordbruksforhandlingene

Rådsmedlemmer

Fagrådet for geit skal ha 6 medlemmer;

- 4 fra NSG, med 2 vara i nummerrekkefølge.
 - 1 av medlemmene fra NSG er styremedlem i NSG
 - Styret i NSG oppnevner leder
 - Rådet velger selv nestleder blant representantene fra NSG
- 2 eksterne
 - 1 fra TINE med personlig vara
 - 1 fra IHA/NMBU med personlig vara.

3. Utmarksrådet

Formål

Utmarksrådet skal komme med innspill på og arbeide med tema som går på beitebruk og utfordringer knytt til Utmarksforvaltning.

Arbeidsområde/oppgaver

- Jobbe med strategier for å sikre beiterett
- Rovvilt – følge opp saker etter forespørsel fra fylkeslag
- Beitebruksplaner og arealplaner
- Rådgivning for beitelag

Rådsmedlemmer

Utmarksrådet har 4 medlemmer fra NSG og 3 vara i nummerrekkefølge.

4. Gjeterhundrådet

Formål

Gjeterhundrådet skal være et rådgivende organ til styret i NSG innen saker som gjelder gjeterhund.

Rådet har operative oppgaver når det gjelder arrangement av gjeterhundkonkurranser og skal initiere arbeid med faglige spørsmål innen avl, opplæring, faglig utvikling, bruk og nytte av gjeterhund. Arbeidet skal sikre alle deler av organisasjonen, og de skal årlig vise til arbeid mot bredden i organisasjonen.

Arbeidsområde/oppgaver

- Jobbe med forståelse for bruk av gjeterhund og kunnskapsformidling i henhold til hovedmål og delmål for gjeterhundarbeidet til Norsk Sau og Geit.
- Vurdere og anbefale egenskaper i avlsarbeidet på BC og WK.
- Sikre dyrevelferd i gjeterhundarbeidet
- Instruktørutdanning og hovedinstruktørutdanning
- Arrangement av ulike nasjonale konkurranser
- Utnevne landslag
- Dommerutdanning/dommersamling
- Revidering av dreiebok og regelverk
- Kontakt med regioner
 - Sakslista til Gjeterhundrådet legges frem slik at regionsrepresentantene kan hente innspill fra egen region.
 - Innspill fra region skal tas opp til behandling i Gjeterhundrådet.

Rådsmedlemmer

Gjeterhundrådet har 8 medlemmer, alle (unntatt leder og representant fra styret i NSG) med personlig vara:

- Leder utnevnt av styret i NSG
- Rådet velger selv nestleder blant de valgte regionrepresentantene.
- 1 representant fra styret i NSG
- 6 medlemmer fra regionene:
 1. Region Øst: Østfold, Akershus, Hedmark og Oppland
 2. Region SørØst: Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder
 3. Region SørVest: Rogaland
 4. Region Vest: Hordaland og Sogn og Fjordane
 5. Region Midt: Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag
 6. Region Nord: Nordland, Troms og Finnmark

Valg av kandidater

Fylkeslaga i alle regionene med unntak av region SørVest utnevner medlem m/vara i hver sin region, mens Rogaland Sau og Geit alene utnevner sin representant i region SørVest. Det blir ikke stilt noe annet formelt krav enn medlemskap i NSG og tilknytning til lokallag i eget fylke for rådsmedlemmene og vara fra regionene.

- Hvert fylkeslag i NSG foreslår 1 kandidat fra eget fylke til rådet etter innspill fra gjeterhundlag/gjeterhundnemnder og lokallag av Sau og Geit i eget fylke. Rogaland Sau og Geit velger sin representant etter innspill fra Rogaland Gjeterhundlag og lokallaga av Sau og Geit i Rogaland.
- Fylkeslaga av NSG i regionene presenterer sin representant for hverandre i egen region.
- Fylkeslaga av NSG i regionene velger sitt rådsmedlem blant de foreslåtte kandidatene i egen region.
- I regionene blir regionrepresentanten valgt ved at de enkelte fylkeslag av NSG har like mange stemmer i dette valget som fylkeslaget hadde ved siste årsmøte i NSG.
- I regionene hvor det er uenighet, og det spilles inn flere ulike kandidater, oppnevnes representanten av styret i NSG.

Undernemnder/-utvalg

Gjeterhundrådet har mange operative oppgaver i tillegg til å være et faglig råd, og det kan derfor være nødvendig å kunne delegerer enkelte oppgaver. Til dette har Gjeterhundrådet ulike underorgan.

Oppnevning av slike nemder og utvalg kan kun gjøres av styret i NSG etter innspill fra rådet. Representanter til nemdene oppnevnes av styret etter innspill fra fylkene. Virketiden til medlemmene i underutvalgene er 1 år, men her vektlegges behovet for kontinuitet ved valg av medlemmer.

Eksisterende undernemnder/-utvalg per 2022:

- Avlsutvalg Border Collie
- Avlsutvalg Working Kelpie
- Prøvenemnd

Klagenemnd

Innen gjeterhundområdet er det aktivitet som kan utløse tvister og uenighet om avgjørelser. Dette utløser anker på avgjørelse og disse kommer til Gjeterhundrådet.

For at Gjeterhundrådet ikke skal behandle slike anker vil styret i Norsk Sau og Geit oppnevne en egen klagenemnd.

Ordfører og varaordfører i Norsk Sau og Geit fungerer som klagenemnd inntil ny instruks vedtas.

5. Ull- og klipperådet

Formål

Ull- og klipperådet skal være et rådgivende organ til styret i NSG innen saker som gjelder saueklipping og bruk av norsk ull og bidra til rett pris for ulla.

Arbeidsområde/oppgaver

- Legge til rette for å utdanne instruktører
- Holde klippekurs og kurs i ull-håndtering over hele landet. Dette skal skje i nært samarbeid mellom instruktører, markedssiden og fylkes- og lokallaga i NSG.
- Bidra med faglige innspill til ullinnsamlingsavtaler
- Bidra i konkurranser på nasjonalt og internasjonalt nivå
- Innspill til jordbruksforhandlingene

Rådsmedlemmer

Ull- og klipperådet har 4 medlemmer;

- 3 fra NSG og 1 vara
- Ekstern: 1 fra Animalia, Fagtjenesten for ull.

Styrets representant i Ull- og klipperådet skal være 1 av medlemmene fra NSG. 1 av medlemmene fra NSG skal være leder for rådet og minst 1 av dem skal være aktiv klipper. Det utnevnes 1 vara fra NSG til Ull- og klipperådet.

6. Team ung i NSG

Formål

Teamet skal gi innspill til styret i NSG på ulike områder av organisasjonens drift fra et «ungt ståsted». Arbeide innenfor kommunikasjon og samhandling med medlemmer og andre samarbeidsparter. Rådet skal også fremme NSG på måter som kan nå unge saue- og geitebønder samt gjeterhundeiere.

Arbeidsområde/oppgaver

- Høringsinstans for styret på viktige saker i organisasjonen
- Bidra til å styrke informasjon om NSG sine arbeidsoppgaver utad
- Fremme NSG på ulike digitale plattformer som kan nå unge medlemmer spesielt og hele medlemsmassen generelt
- Bidra til å utvikle organisasjonen til å møte framtidens generasjon gjeterhund- og småfeholdere.

Rådsmedlemmer

Teamet har 6 medlemmer fra NSG med 2 vara i nummerrekkefølge. Rådet velger selv leder og nestleder blant medlemmene. Leder i Team ung i NSG inviteres til styremøte i NSG når det er aktuelt og har da talerett.

7. Markedsrådet

Formål

Markedsrådet skal arbeide med å følge markedssituasjonen for småfeprodukt, samt forberede forslag til tiltak som næringa selv kan gjøre for å øke etterspørsel og omsetning av produktene.

Arbeidsområde/oppgaver

- Vurdere og foreslå tiltak som kan bidra positivt i markedet
- Søke kontakt og samarbeid for å fremme omsetning av småfeprodukter
- Benytte kommunikasjon som et virkemiddel
- Innspill til jordbruksforhandlingene

Rådsmedlemmer

Rådet skal ha 4 medlemmer og 2 vara fra NSG.